

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy órára	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
Fleiss Per. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
ahová az előfizetések és a lap
mótküldésére vonatkozó felszólalások
intésendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi Iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-66 szám,
ahová a lap szerkesztésével, illetve
minden közlemény intéseendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetői
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A zágrábi királynapok.

Nagybecskerek, október 15.

(L. L.) Gödöllői rezidenciájából a zágrábi nemzeti színház megnyitására Horvátország fővárosába utazott ő felsége a király. Jó előjel, hogy ez az utazás nem Bécsből indult ki és hogy az ünnepélyeségeken úgy a magyar kormány, mint a legtöbb vármegye és Fiume is képviselve voltak. Báró Balfy miniszterelnök kísérte az uralkodót, aki mint Magyarország királya, mint a magyar korona viselője lép horvát földre, körülvéve a magyar kormány vezetői által és ezekkel jelentőségteljes külsőségekkel dokumentálta a magyar korona országainak összetartozandóságát. Igaz, voltak mindig véleménykülönbségek és viszálykodások a két nemzet közt, de azok soha sem vonatkoztak a nemzetiség elnyomására, hanem mikor a magyar király koronájához való tartozandóságot kellett kifejezni és bizonyítani, találkoztak divergáló elemek, amelyek mindig elzárkóztak az elől a jobb belátás elől.

1868-ban Deák Ferencz a híres fehér lapot adta a horvátok kezébe, amelyre kívánataikat írták fel. Teljes autonomia, teljes függetlenség, parlamentaris kormány volt a horvátok számára biztosítva s a horvátoknak a Magyarországhoz való tartozandóság alatt valóban nem kellett szenvedniük s nem volt mit felpanaszolniuk, a magyar korona védelme alatt szabadon fejleszthették és tökéletesíthették intézményeiket. Az 1868. évi magyar-horvát kiegyezés után csakhamar következtek más kiegyezések: mindig Horvátország volt a követelő, a kérő fel és Magyarország a legutoljabb inszINUÁCIÓKRA mindig

testvéri loyálitással felelt. Ezután következett az az idő, mikor a Dráván túl a sovinizmus, a horvát érzékenység nálunk is érzékeny reakcióra talált. Magyarországon megunták a folytonos béketürelmet, a horvát testvérek megbízhatatlansága fölött panaszkodtak és készek lettek volna felbontani a szövetséget, mely folyton kellemetlenebb lett, minél magasabbak lettek oda át a követelmények a magyar hosszútűrés és engedékenység iránt. Nyugodt politikusok és a horvát nép igaz barátai voltak azok, akik megakadályozták ezt a szakítást s biztosították Horvátországban a további haladás és magasabb fejlődés lehetőségét.

Gróf Khuen Héderváry bán ismét rendezett viszonyokat teremtett Horvátországban. Az ő vas ökle mindent szétzúzott, ami veszélyeztette a kiegyezést és az összetartozandóságot Magyarországgal; a legőrültebb horvát tuzók a múlté. Starcevic és Stroszmeier püspök már régen eljátszották veszedelmes és hazaáruló szerepeiket. Horvátország, amely ha körültekint, kell hogy megismerje, hogy az összes szláv törzsek közt neki van a legelőbbréhaladott és legjobban kifejlesztett kulturája, fel fogja ismerni azt is, hogy e magasságra csak Magyarország vezető keze segítségével juthatott fel és ezt a tettekben nyilvánuló becses védelmet nem fogja kicsinyelhetni. Be fogja látni, hogy az összes szláv törzsek közt egyedül neki van parlamentáris kormányformája, független autonómiaja, hogy a magyar koronához való tartozandósága alatt jutott fel a civilizáció magas és előkelő fokára. A horvát nemzeti színház felavatása és megnyitása Magyarország királya és a magyar miniszterek jelenlétében fényes bizonyíték Horvátország bámulatos fejlődése mellett, amely

kell, hogy a Magyarországgal való testvéri frigyét nem megújítsa, hanem megerősítse, nem újból megkösse, hanem konszolidálja. Az egész magyar nemzet részt vesz a zágrábi ünnepélyeken és legmélyebb bensejében érzi annak szükségét, hogy oda át is lássák be, mily önzetlen testvéri szeretettel vagyunk nálunk horvát testvéreink iránt.

Magyarország legszívélyesebb üdvözlölete a nagy horvát testvérm nemzetnek!

A közigazgatási bizottság ülése.

Nagybecskerek, október 15.

Torontál vármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta Rónay Jenő főispán elnökelete alatt rendes havi ülést. Résztvettek:

Dr. Dellimanich Lajos, báró Feintzsch Berthold, Tallian Jenő, Kovách Ádost, Vécsey István, Steinbach Antal, Orosdy Lajos, Talpovics Vazul, Piechl Szilárd, Goszleth István, Beller István, Rigó István, Szilágyi Albert, dr. Vincze-hidy Ernő.

Talapkovich pénzügyigazgatási előterjeszti, hogy Torontál vármegye törvényhatósága alá tartozó községek és városok közadókészletére nézve 1894 évi szeptember hóban befolyt egyenesadókban 280093 frt, hadmentességi díjban 12614 frt.

Az 1895 évi szeptember hóban pedig egyenes adóban 464822 frt, hadmentességi díjban 13261 frt.

A befizetés tehát a folyó év szeptember havában a múlt év hasonló havához képest egyenes adóval 184.729 fttal, hadmentességi díjban 646 fttal több.

Hátralékok. 1894 évi szeptember hóban a hátralék egyenes adóban 2731044 frt. hadmentességi díjban 126606 frt.

Az 1895. évi szeptember hóban a múlt év ugyanezen havához képest egyenes adóban

A „TORONTÁL” TÁRSZÁJA.

Problema.

Írta: Phryné.

Hajnalodott . . .
Az asszony ott ült a nyitott ablaknál könyvnyű kivágott fehér ruhában, üden, frissen — mint egy fehér hajnalicska virág, mely most tárja ki kelyhét . . .
A férfi arcra borulva, kioldva fetrengett egy összegyűrt szőnyegen, a szoba közepén.
Mindketten érezték, hogy most már vége mindennek.
Az asszony kitarta karjait és szemlénézett a felkelő nappal.
— Vége, vege az ő szép tiszta, édes álmainak, vége . . .
Sajnáta azt az embert, akiről még tegnap este azt hitte, hogy szereti.
Tegnap este karöltve, összebujva, suttegvá jöttek ide, a régen lesett, megbeszélte regényes találkozására.
Az asszony akarta így, elszőkött az ura mellől egy napra, hogy karpótolja magát azért a három esztendőért, amit egy közömbös ember oldala mellett töltött.
Ezt, akivel szőkött, szerette, régen szerette, álmaiban is szerette.
Mas volt ez, nem mint az ura. Hasonlított a regényhősökhöz — hűg, komoly, de szemében annyi ábrándos tűz.
Szeretni akarta egy napig úgy, egészen mint a hogy az ő rajongó ideális lelke kívánta . . .
Attonni karjával, — szívni az ajkát tüzes szerelemmel és ellakadtan, mámorosan hajtani fejét arra a kebelre, mely tisztán érte dobog . . .
Szeretni, igazán szeretni akarta egy napig, átélve szereleme tönseges érzetét abba az em-

berbe, hogy aztán mindig érezze — ha összenéz nek, ha véletlen összetájkoloznak csak egy tekintet — és villányos áramlat eszébe hozza . . .
Szeretlek!
Oyannak képzelte szerelme tárgyát mint amilyen éppen ő maga volt . . .
Oyan tuftinomult idegzetű, gyöngéd érzésseljes lenynek, aki a boldogságnak csak a szivarványát kívánja, aki megretten a szenvedélyek viharától . . .
Merészebb volt mint a közönséges rossz asszonyok; nem fátyolozta el arcát, mikor kedvese karján ide belepött.
Mosolygott a pinczérekre és a szobalánynak azt mondta, hogy egy napos asszony. Mikor ágyalni akar, nem engedte, mert először csak odahaza akar aludni, azt mondta, reggel tovább utaznak . . .
A férfit hipnotizálta ez a nyugodt, derült ártatlanság. Eleinte úgy ütök ott kéz a kézben mindketten az ablaknál.
Gyönyörű nyári éjszaka.
A hold minden kis apró lombot átvont fátyollal és mesés fényben reszketett az egész mindenség.
Két gyertya égett az asztalon csendesen ünnepélyes lobogással.
— Nincs szükség ezekre a gyertyákra ugy-e? — mondta a férfi.
— Nincs! — Aztán eloltotta és sötétben csak az ablakon beözönlő holdsugarak fényénél csodálta az asszonyt.
— Edes szép fehér nyakát, mely kívánatosan látszott ki a nyitott ruhából, sima fehér szép karjái, melyet önként nyújtott fejeje.
— Edes — te edes egyetlen asszony, akit nem tudok eléggé szeretni, csodálni, imádni. Te, akihez nem fer egy sértő gondolat és aki mégis egy pokol tüzet kelted fel zakatoló szivemben.
— Bolondos vagy! — susogta vissza neki közelről egy kis ajak — jöjj ülj ide egészen

mellém és nézd, láttál e már te ilyen fenséges fehér éjszakát.
Lelopódzott a tündérek királynője a földre — elterítette ezüst fátyolát és nem látja, nem tudja senki, hogy két szerelmes együtt álmodik . . .
Hajtsd ide fejedet a szivemre — hallod milyen tisztán dobog.
Ez volt a legezebb vágyam . . . Így veled egyedül egy tündér éjszakán. Hogy halljam tőled: igazán szeretsz? Hogy mondjam néked: igazán szeretlek . . .
Hogy érezzem, mikor hozzám beszélsz, a szived melegét.
Te mondtad nékem azt már, hogy szeretsz, de nékem az oly hideg volt, nem hittem el — ott állott körülöttem minden, ami bizonyította: nem igaz! Az én szobámban az én butoraim közt az uram is bejött később, még tőle is megkérdeztem tréfásan, elhiszi-e — hogy te szeretsz engem . . .
Ugye bizony az csak komédia volt . . .
— Csak komédia . . .
— Itt — itt degen világban — idegen vagy nekem — én nekéd. Eőited áll egy nő, ne nézd asszony-leány-e! csak lényét ismerd, e y lélek, mely társért sóvárog! egy szív, melynek eszményképe vagy, öleld át és segítsd álmodni néki, hogy felejthetetlen legyen ez az éjszaka . . .
A férfi megborzongott és fejét ölébe hajtá. Ugy beszélt neki ez asszony, mint egy kísértet fagyos hidegen.
Ölelni hívja, álmodozni készül — s neki a vére forr az indulattól . . .
— Enyém kell hogy légy — egészen.
— Régen, régen — tied vagyok, elvettek tőlem mindent, skaratomat, szavamat, tetteimet — de lelkem egyedül nekéd adhatom.
— Eh! most akarlak — egészen akarlak!

2787.491 frt, hadmentességi díjban 138668 frt volt.

A hátralék az 1895. évi szeptember hóban a múlt év ugyanezen havához képest egyenes adóban 56,447 frttal, hadmentességi díjban pedig 12,061 frttal emelkedett.

Steinbach Antal tanfelügyelő jelenti, hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Nagybecskerek és Pancsova városok területén egy egy állami felső kereskedelmi iskola felállítását engedélyezte. Mindkét intézet megnyitott, az előbbibe 42, az utóbbiba 26 tanuló iratkozott be.

Alibunár, Franzfeld, Lovrin, Bótos, Magyar-Czernya, Német Módos, Réva-Ujfalu és Torontál-Sziget községekben óvodákat állítottak fel.

A szerbnagyszentmiklósi állami polgári iskolánál megnyitott a II. osztály.

Uj községi iskolák Jankahid és Magyar-Ittebe községekben lettek felállítva.

Uj tanosztályokat Sándoregyháza, Keresztesen és Dobriczán nyitottak meg az állami iskolákban. A községi iskolák közül a nagybecskereki, begaszentgyörgyi, torontálvásárhelyi, idvori és nákfalvai iskoláknál létesítettek új tanosztályokat.

Szobotka Rezső kir. főmérnök jelenti, hogy a szeged—temesvár—szászsebesi és kiszombor—aradi állami közutakon a folyó évi fedanyagszállítvány átvételét és egyúttal meg lett állapítva a jövő évi fedanyag mennyisége is, valamint a legközelebbi szükséges építkezés.

A versecz—pancsovai állami közútra szállított fedanyag minőségének megállapítása végett a miniszterium egy kiküldöttje vizsgálatot tartott.

A törvényhatósági közutak jelentékeny része jó karban van.

Szükségessé vált kisebb építkezések és javítások teljesítették.

A nagybecskerek—perlasz—titeli tvh. közutnak ármentesítő gátul szolgáló 24—29,5 km. szakra nézve a feltételek befejeztettek és a tervek is elkészültek. Gőzkazánok közül megsemmisített 20, az összes létszám 728.

D. Plechi Szilárd megyei főorvos betegeszi a szeptember hóról szóló egészségügyi jelentést, mely szerint az egészségügyi viszonyok kedvezők voltak, csupán a vörhenyes betegek szaporodása adott okot némi aggodalomra, egyéb fertőző betegségek csak kis számban fordultak elő. A védhímlőoltás is befejezést nyert.

Dr. Orosdy Lajos kir. ügyész betegeszi a nagybecskereki, nagykikindai, törökbecsei és módosi börtönökben augusztus hóban előforduló rabok statisztikáját.

A nagybecskereki börtönben letartóztatva maradt mint trvszéki elítelt rab 52 férfi, 8 nő, vizsgálat és felelősség alatt 25 férfi. Mint járásbírósi elítelt fogoly 2 férfi, összesen 87. — Szeptember hóban letartóztatva lett mint törvényszéki elítelt rab 8 férfi, vizsgálati fogolyként 10 férfi, egy nő. Mint járásbírósi elítelt 17 férfi, egy nő, összesen 37. — Ezek közül szeptemberben elbocsájtott mint trvszéki elítelt rab 15 férfi, 3 nő, mint vizsgálati fogoly 5 férfi. Mint járásbírósi elítelt fogoly 15 férfi, 1 nő, összesen 39. Maradt szeptember végén mint trvszéki elítelt rab 45 férfi, 5 nő, mint vizsgálati fogoly 30 férfi, 1 nő, mint járásbírósi elítelt fogoly 4 férfi, összesen 85. Más fegyintézetbe szállított 3, beteg 4.

A nagykikindai kir. törvényszéknél jogérvényesen elítelve 46 férfi, 1 nő, felelősség alatt áll 8 férfi, egy nő, ítélet nélkül van 9 férfi 7 nő, összesen 63 férfi, 9 nő.

A törökbecsei kir. járásbírósnál augusztus végén maradt jogerősen elítelve 2 férfi, 2 nő, szeptember hóban letartóztatott 36 férfit, 3 nőt, szeptember hóban szabadlábra helyeztek 32 férfit, 3 nőt, szeptember végén letartóztatva maradt 4 férfi.

A módosi kir. járásbírósnál augusztus végén maradt jogerősen elítelve 4 férfi, vizsgálati fogságban 2 férfi, 1 nő. Szeptember hóban letartóztatott mint jogerősen elítelt fogolyt 2 férfit, 5 nőt, mint vizsgálati fogolyt 3 férfit. — Ugyanazon hóban szabadlábra helyeztek mint jogerősen elítelt fogolyt 4 férfit, 5 nőt, mint vizsgálati fogolyt 2 férfit és 1 nőt. Maradt szeptember végén 2 jogerősen elítelt és 3 vizsgálati fogoly.

— Az új osztrák kormány megkezdte működését. Hire jár, hogy a prágai ostromállapotot már a napokban megszüntetik. A jövő évi költségvetésbe úgy a tescheni legryei gimnázium mint a troppai cseh gimnázium segélyezésére nagyobb összeget vettek fel az ideinél. Hohenwarth gróf képviselő szombat este hosszasan értekezett Badeni miniszterelnökkel.

HIREK.

Tájékoztató.

Október 23. nagybecsk. tanító-főkegyel. üszi gyűlése. November 17. A nagybecsk. szönyeggyár közgyűlése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utcán, a Schuvert házában van.

— **Helyesítések.** Torontálvármegye főispánja a lemondás folytán megüresedett árvászéki ülnöki állásra Hegedűs Kálmánt, az egyik irnoki állásra pedig Szabó László megyei díjnokat helyettesítette.

— **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rósa Ignác nagybecskereki nagykereskedőnek, az állami polgári és felső kereskedelmi iskolai áruismei szer-tár részére negyven forint értékű üvegáru adományáért, elismerő köszönetét nyilvánította.

— **Kinevezés.** A király dr. Eötvös József pétervársári járásbírósi albirót a nagykikindai kir. törvényszékhez bírónak nevezte ki.

— **Az első polgári házasság Pancsován** vasárnap d. e. 9 órakor volt az anyakönyvvezető hivatalában. A polgárilag esküvő pár neve: Miloszavlyev István és Gyorgyev Angelina. A fiatal pár az egyházi áldásért csak később megy el a templomba.

— **Névváltoztatás.** Scheinberger Ilona, Elemér és István nagykikindai illetőségű, jelenleg Berlinben lakó testvérek vezetéknevüket „Timár“-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter engedélyezte.

— **Két gyilkosság.** Pálfi Sándor bérkocsis ma jelentette a rendőrségnek, hogy mikor reggel 4 órakor visszajött a vonatról, hova utasokat vitt ki, a Wingler-Annau-féle gőzmalomtelep előtt egy hasonfekvő alakot vett észre. Kíváncsiságból megnézte, hogy kicsoda, és akkor azt látta, hogy az illetőt meggyilkolták. A rendőrség megjelent a helyszínen és a meggyilkoltban ráismert Veszter Ferencz nap számosra, ki mintegy négy hét előtt a Pleitz-féle nyomdában is alkalmazva volt mint kerékajtó. Homlokán két széles seb tártong, mely kétségkívül baltaütés következménye. Baltacsapás van ugyancsak a hátán is, míg nyakát és mellét több késszurás ékteleníti. A gyilkosság nem ott történt, a hol az áldozatot megtalálták hanem az új vasutnál, a gépfűtőház közelében, mint azt a vérvonatok utján látni lehet. A malomig talicskán vitték, de nyil-

Határozottan követelő mozdulattal ragadta magához az asszonyt és nyakára szívó tüzes csókokat nyomott...

S az nem ijedt meg tőle — gyöngéd puha kezeivel simogatta hevűt arcát és igyekezett felemelni a terdelő férfit...

Sikerült neki — kissé magához tért és széttekintett...

A helyzet okvetlen izgatta. Egyedül idegen helyen a régen kívánt, üde szép asszonyt.

Aki végre is bármilyen tiszta, ábrándokkal teit a szive, mégis — hus és vér asszony...

Tőle függ — egyedül az ő ügyességétől függ, ha valjón meghajlíthatja-e makacs néze teit...

Szeliden átkarolta hát és úgy csevegve néztek le a magas ablakból messze látható fényes holdas tájra. Mindig inkább az asszony beszelt — emlegetve a messzi — sejtéimes jövő... Mikor ennek az éjszakának édes emléke elő fog ragyogni a sötét szomorú múltból...

Ang figyelt rá — vállait, derekát simogatta, a puha batusz alatt áterezte bársonyos husát, finom idegeit, melyeket vágyott szenvedélyes rezgésbe hozni... Elképzelte ezt a tökéletes testet egészen a hatalmába kerítve. Mikor önként változtatja meg naiv gyerekes nyilatkozatait.

Elképzelte az első heves szenvedély elragadtatót érzés kitérésit... Azt a heves izt, amit az első kéj gyönyöre okoz — ami követelőleg kívánja a többit — a sokat — a végtelemt.

Ugy beleragadta magát ebbe az eszmébe, amikor érezte nyaka körül az asszony karját, meleg csókját, egészen övének hitte. Kíméletlenül dobta a pamlagra és szorította mindkét karjával erősen. Feibuzdult indulatai sükkette, vakká tették, csak ahogy csókolni kezdte, ére-

meg az asszony utálattal teit mozdulatait s látta meg könnyekkel áztatott fehér arcát...

Undorodva — hevesen lökte el magától az asszony és hirtelen kijezanodva engedett kérésének a mámoros férfi...

Aztán ott érte őket a hajnal.

Az asszony nyitott ablaknál ült, könnyű fehér ruhájában, üden frissen, mint egy fehér hajnalcska virág, mely most tarja ki kelyhét. A férfi kioldva fetrengett arczaborulva egy összegyűrt szönyegen. Mindketten érezték, hogy most már vége mindennek.

Szerettem magat! mondta az asszony lágy, érzékeny tiszta hangon, ahogy fejét kezére hajtva ült az ablak mellett.

Szerettem szívem szerint. Nem tilthatott el soha magától senki — az emberek, a világ, az Isten sem tilthatott el, mert utánna jöttem ide idegenbe hites uram tudta nélkül. Nagyon szerettem magat. De maga — maga nem akart engemet egészen, maga csak a pillanat mámorát kereste, hogy hoinap hoinapután, oly emlék legyen az is mint a többi — feifikaland, szere tövel való tivornyázás...

Nem akart ismerni — nem akart örökre megtartani magának. Ledobott az eszményi szerelem legboldogabb válságából, az érzelmi bűnök gyötrelmes mélységének közelébe. Hogy nyitott szemekkel lassam azt amit utálok, ami tőle borzadok.

O! Istenem! bocsásd meg nekem, hogy megtagadtalak — ezért megérdemeltem ezt a nehéz büntetést — megérdemeitem. — Nem keresek többé ideált a földön.

Nem hiszek többé a szívemben — nem senkiben — csak a te jószágos hatalmadban — jószágos Istenem! — Oh Istenem!

Csend volt — az asszony fudokló zokogása meghatotta a férfit, mégis szitkozódott, kényszerítette őt a szégyen a düh amit önmaga iránt érzett.

— Atkozott asszony!

Emberevő asszony vagy! Nem hiszem egy szavadat sem. Színészkedés minden szavad, hazudol, hazudol czudarul játszóttál velem.

Gyűlöllek, mert minden szavaddal hazudsz — te — te gyalázatos asszony! Ósleivel megfenyegette őt és aany irotzatos vadság, természetes indulat nyilatkozott meg szavaiban, hogy az asszony mig félve könyeit törülgette lelkében, csodálatos fájdalmat, kínos zavart érzett...

— Valjon nincsen-e csakugyan igaza ennek az embernek? Hogy ha ő most csakugyan hazudott.

— Ha szeretné most is — és kívánná úgy mint ő akarja, ő is kívánná egészen... Szédületes nehéz — kínzó érzés szállja meg asszonyt, melyből nem tud, a férfi nem sejt semmit. Hogy az a tiszta, nemes jó érzésű asszony most küzd a saját vérével, mely egyszerre fellázadt csodálatos dermedtségéből és égeti minden porczikáját... Ah! ha most hozzá rohanhatna és oda tudná adni magát neki egészen... A felkelő nap diadalmos sugárzóne gyönyörködne szerelmi áldozata tüzeiben. De nem bírja — nem tudja érteni magamagát. Szereti — imádja ezt az embert, kívánja boldoggá tenni — az övé szeretne lenni, senkié másé, és nem tud.

Gonosz előítélet, félelem, lelkiismeret furdálása vagy Isten keze? Mi tartotta őt vissza az utolsó áldozattól?...

???

ván meglepte a gyilkost valaki és ott hagyta a halálosan megsebesültet. Veszter, ki nek öt apró gyermeke van, mintegy 37 éves és eléggé mérsékletes ember volt. Szombat óta nem látta családját, mert addig nem akart haza menni, míg tartott az ötven forintjából, a mely pénz keserves munkájának volt gyümölcse. A gyilkost most keresi a rendőrség. — A másik gyilkosság vasárnap történt Muzslyán. Farkas József telepes régóta civakodásban élt lakójával, Kovács Sándorral. Vasárnap délután újból szóváltás támadt köztük, mire Kovács iszonyu haragra lobbant, miközben azt mondta: Még ma meg kell egyikünknek halnia. De talán el is felejtette, hogy mit mondott. eiment a korcsmába és ott iddógált késő estelig. Tizenegy óra tájban, mikor hazafelé indult, észrevette, hogy a háza előtt áll Farkas József kaszával kezében és vár valakire. A hogy közelébe ért, Farkas rákiáltott: De most ám én veszem el a te életedet! A megrémült Kovács befutott egy szomszédos házba és lekaptá az ajtót támasztó dorongot. Aztán kilépett az utcára. Mikor ezt észrevette Farkas, feléje rohant a kaszával, Kovács fölemelte az iszonyu nehéz dorongot és mikor egész közelébe ért Farkas, olyan erővel csapott a fejére, hogy az eszmélet nélkül lerogyott. Azután elment és jelentkezett a telepen lakó rendőrnél. Az áldozatot behozták a városi kórházba, hol tegnap éjjel meghalt.

— **Zsidó főpap.** A magyarországi rabbik budapesti országos kongresszusának tárgysorozatához dr. Löw Immanuel szegedi főrabbi érdekes indítványt járul. Azt indítványozza ugyanis, hogy választassék egy zsidó főpap, aki a magyarországi rabbik fölött — a párisi zsidó főpap mintájára — olyan jogokkal lenne felruházva, mint a kath. püspökök. Ezt a zsidó főpapot (az országos rabbit) a zsidó papok nagygyűlése választaná meg.

— **A pancsovai főkapitány ügye.** A pancsovai kir. járásbíró e. hó 8-án és 9-én tárgyalta dr. Ruttner Sándor v. főkapitány ismert ügyét. A járásbíró két napig tárgyalta a hivatalból üldözendő esekelményt, melynek végzetével, számos tanu kihallgatása után, a kir. ügyész elejtette a vádat és így a járásbíró dr. Ruttner Sándor városi rendőrfőkapitányt felmentette.

— **A n. kikinda—pécskai vasút közigazgatási bejárása,** mint értesülünk ez évi október hó 14-én vette kezdetét. A bizottság tagjai voltak a kereskedelemügyi miniszter képviseletében Péterffy miniszter titkár, a ki egyuttal a bizottság elnöke, a vármegye részéről Szobotka Rezső kir. mérnök. A bejárás okt. hó 14-én d. e. 9 órakor Nagy Kikinda városában vette kezdetét. Az első napon a bizottság utja a nagy-kikindai, náköfalvai, kúnszőlősi határ Nagy-Komlósig. A második napon utba ejtik Lovrint, Kis Öszt, Szerb-Szt. Pétert; okt. 16-án bejárák a perjamosi, pécskai és 18-án a szemlaki és pécskai utvonali részeket.

— **A megelőzött törvény.** Erdekes házasságkötésről beszélnek Szabadkán, mely még az egyházpolitikai törvények életbeléptetése előtt történt. Egy derék urnak, aki a kenyere javát már megette és der ütötte meg a frizuráját, mely családi gyászba volt szeptember elején. Imádot neje meghalt. Két heti gyászolás után a mély bánatba esett férfi új házasságot kötött, de csak az új törvény tehet róla, hogy az özvegyi gyásznak ilyen hamarosan le kellett telnie. Nevezetesen az új házassági törvényben van egy passus, amely szerint az ember a testvére leányát feleségül nem veheti. Már pedig a mi szomorú özvegyünknek bánatában ilyen guszta támadt: a nővére leányát szánta magának feleségül. Nehogy pedig ezen kegyeletes szándékát a törvény meghiúsítsa, a két heti gyász után, még október 1-eje előtt megesküdött a kis vérbeli rokonnal.

— **Betörés fényes nappal.** Vakmerő betörést követett el tegnap dében egy többször büntetett fővárosi betörő Arad egyik legélénkebb helyén, a Forray-utcában. Tegnap dében fél egy órakor behatolt egy ékszerésboltba s ott jól felpakolt az arany- és ezüstneműekből; a zsákmányt azonban nem élvezhette, mert mikor el akart menekülni, a környékbeli üzletek tulajdonosai észrevették s elcsapták a jelszó betörő

tolvajt, s átszolgáltatták a rendőrségnek. Deutschnak a rendőrség előtt eleinte eltagadta nevét, Weber Károlynak mondta magát, később azonban beismerte, hogy Deutschnak hívják. Kézre kerítése jó fogás, mert híres betörő s valószínűleg tagja valamelyik betörő kompániának. Többször volt már büntetve s körülbelül kilencz esztendő óta a fegyházban többrendbeli betörés miatt.

— **Lefejezte a gőzmozdony.** Resiczáról írják, hogy Bogdán Péter 65 éves bányamunkás iszonyu módon halt meg. Nevezett a napokban a bányavasút vágányain akart áthaladni, midőn a fordulónál arra robogott egy kőszénnel megrakott tehervonat. Bogdán még idejekorán át akart futni a vágányon, de megbotlott és elesett, miközben a vonat oly szerencsétlenül ment el fölötte, hogy fejét elmeteszte testétől és messzire eldobta. A szánalomramelőlt bányamunkást nagy részvét mellett temették el; hátramaradt családjáról az osztrák-magyar államvasutársaság gondoskodik.

— **Esküvők.** Érdekes esküvő lesz e hó 16-án Pancsován. Két nővér megy férjhez Mars két derék fiához. Stehandl Otto százados vezeti oltárhoz Christian Betti kisasszonyt és Schmidt János százados esküszik örök hűséget Christian Stefánia kisasszonynak. A két menyasszony Christian Alajos bankár leánya. Az új párok az anyakönyvvezetőnél délután a róm. kath. templomba sietnek az egyház áldásáért — Götz György homolici segédjegyző fő hó 20-án d. e. 1/2 12 órakor tartja Haiser Hedvig kisasszonnyal esküvőjét.

Táviratok.

A király Zágrábban.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő felsége ma Zágrábban meglátogatta a különböző intézeteket. A zágrábi székesegyházban Posilovics érsek fogadta Ő felségét és ünnepélyes nagy misét celebrált. A görög keleti templomban Brankovics patriárka sietett a felség fogadtatására. Azután még meglátogatta az egyetemet is. A városban újra kintűzték a szerb nemzeti zászlókat. Ujabb zavargások fordultak elő, melyek azonban olyan nagy mérvet öltöttek, hogy a rendőrség képtelen azokat megakadályozni.

A király adományai.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő felsége a magyar miniszterelnök előterjesztésére, zágrábi utazása alkalmából, a zágrábi országos színház részére, udvartartása javadalmazásának művészeti célokra szánt részéből tízezer forintnyi állandó évi segélyt méltóztatott adományozni s ugyanekkor megengedte, hogy a legmagasabb nevét viselő kolozvári egyetem szokásos diszjelvényeinek (rektori és dekanai nyakláncok, pedulusi diszbotok) beszerzésére ötezer forint, továbbá a millennium alkalmából hirdető zenei-pályadíjakra és pedig egy-egy operának, symphóniának, nyitányoknak, vonósnégyesnek, magyar rapszodiának, szonátának és műdalnak jutalmazására „királydíjak“ czimén ötezer forint ugyanazon alpból kifizetessék.

Erzsébet királynő Gödöllőn.

Budapest, október 15. („Torontál“ eredeti távirata.) A királyné tegnap délelőtt a nagy szél daczára a haraszi erdőben sétált a görög nyelvemester társaságában.

Wlassits miniszter részvétnyilatkozata.

Budapest, október 15. („Torontál“ eredeti távirata.) A vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter özvegy Szarvas Gábornéhoz a következő levelet intézte: Nagyságos Asszonyom!

A legmélyebb részvétellel értesültem férjének elhunytáról.

A boldogult a magyar nyelvészet terén kifejtett úttörő munkásságával hervadhatatlan érdemeket szerzett. A veszteség, mely Nagyságodat érte, a magyar tudomány és a magyar tanügyé is.

Fogadja mély gyászában őszinte meleg részvétemet. Tisztelettel, Wlassits s. k.

A bratkoviczai huszárok.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Diószegi őrmester meggyilkolásában bűnrészes huszárok ügye már legközelebb végérvényesen eldől. Jól értesült katonai körökből vesszük ugyanis a hirt, hogy Galgóczy altábornagy jégával élve, a hadbíró ítéletét átadta Szerácsin altábornagynak, a 10-ik hadtest ugynevezett „Gerichtsrecht“ elnökének, a kinek belátásától függött, hogy enyhítsen vagy súlyosítsa az elébe terjesztett ítéleten. Szerácsin altábornagy azonban ez esetben nem talált módosítani valót a 15 szörös halált szabó ítéleten s ezért az iratokat a bécsi „Oberste Gericht“-hez terjesztette föl, a hol Waitek altábornagy elnöke alatt tegnapelőtt foglalkoztak az ügygyel. Az ugynevezett „General Auditor“ testület volt egybehiva s annak tagjai voltak Watten altábornagyon kívül Lenner, Körperth és Jaugert vezérőrnagy hadbírák, továbbá Bécs város helyőrségi tábornokainak karából Hofmeister és Schmedesz vezérőrnagyok. Mint jegyzők Folberger és Elbert alezredek működtek. A hozott ítéletet titokban tartják, de valószínű, hogy az Oberste Gerichtshof is halált és 15 évet meghaladó nehéz várfogságot szabott a bűnösökre, mert az ítéletet ő felsége a király elé terjesztette, a minek szüksége enyhébb ítélet esetén nem forgott volna fenn. Krausz udvari futár tegnap este hozta le Gödöllőre az ítéletet és mert ő felségét már nem találta, ma reggel folytatta útját Zágráb felé, hogy a király a vele járó „Justiz-Referent“ előadása alapján végérvényesen döntsön. Így tehát a bratkoviczai huszárok élete és halála ő felsége atyai és igazságos kegyelmétől függ. A végérvényes ítéletet, valamint Diószegi őrmester meggyilkoltatását is, mint a mely büntett az ítélet alapjául szolgált, ki fogják hirdetni az összes huszár, uhánus és dragonyos ezredek előtt, melyeknek száma 42, még pedig külön-külön minden századnak.

A román kormányválság.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bukarestből jelentik, hogy Károly román király nem fogadta el a kamara feloszlátásának tervét. A Cargiu kormány lemondott.

Takacs Zoltán bűnpöre.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A budapesti kir. törvényszék ma meghozta Takacs Zoltán ügyében vádhatározatát, mely szerint Takacsot „felbujtó“ czimén helyezte vád alá. A vizsgálati fogságot azonban fenntartotta.

Tartalékosok személy-kimutatása.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A tartalékos tiszt-szemlék alkalmával, melyek minden évben ismétlődnek, — a tartalékos tisztek kötelesek tudvalevőleg a személyükre vonatkozó adatokat kimutatásban benyújtani. A hadügyminiszter egyetértőleg a honvédelmi miniszterrel úgy intézkedett, hogy ezeknek a kimutatásoknak a hivatás, foglalkozás és jövedelemre vonatkozó rovatai a jelentkező illetékes hatóságai által hitelesítendők. Az államhivatalban a hasonló alkalmazásban levők kimutatásait közvetlen főlebbvalóik hitelesítik, a magánállást elfoglaló tiszteket pedig legközelebbi közigazgatási hatóságaik.

Szabadelvtűk diadala Bécsben.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécs város első választó kerülete, mint a „Telefon Hirmondó“ értesül, tartománygyűlési képviselőnek várakozás ellenére Picker szabadelvtű pártit választotta meg.

A „Konstantinápoly Budapestén“ kaucziója.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a „Telefon Hirmondó“ értesül, a „Konstantinápoly Budapestén“ című vállalat a fővárosi közmunkák tanácsához a mai napon tette le a követelt 20 ezer frtnyi biztosítékot. A látványosság a Lágymányoson lesz berendezve, mintegy 164 ezer négyszögölnyi területen.

Elpusztult falvak.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Trapezuntból jelentik, hogy Indzsán falva az Erzerumi kerületben sziklaomlás folytán teljesen elpusztult. 41 család a romok alatt maradt.

Az örmény zavargások.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik: Tegnap több örményt tartóztatnak le, akik részint bűnvádi eljárás alatt vannak, részint pedig bűnös cselekményekkel vádoltatnak. Ennek következtében az örmény lakosság közt ismét izgatottság uralkodik. Mindazonáltal eddigelé kihágások még nem fordultak elő.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Athénből telegrafálják: Az ide menekült örmények száma napról napra növekszik, eddigelé több, mint 200

örmény érkezett ide, többen közülök egész családjukkal. Nehány török is ide menekült, de azt hiszik, hogy ezek inkább az örmények kikémlése végett jöttek ide.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik. A rendőrség az ifjutorok-párt több kiválóbb tagjánál házmotóztást tartott, melynél azonban csak jelentéktelen leveleket, tiltott könyveket, röpiratokat és hírlapokat találtak. Többeket letartóztatnak, köztük a jogtudóst, Sabri effendit, kit általában a párt egyik vezérfrfiának tekintenek. Őt a Jildizpalotába vitték, ahonnan hír szerint Arábiába vagy Tripolisba fogják száműzni. Több gyanúsított tisztviselőt, ezeket ugyanazon okból letartóztatni akartak, idejekorán elmenekült. Azt hiszik, hogy Svájcba vagy Angliába szöktek.

Az olaszok Afrikában.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Stefánia-ügynökség jelentése szerint, Ras Mangota csapatai teljesen feloszlottak, ő maga pedig az uvgerai hegyek közé menekült. A lakosság papi küldöttségek által hódol a győzőknek. Ras Allula csapataival Asingában van. Menelik király még mindig azt igéri neki, hogy az olaszok ellen vonul.

Lezuhant villamos kocsi.

Budapest, október 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) New Yorkból jelentik: Pittsburgban a villamos közúti vasút egy kocsija, melyet a vezető nem tudott megfékezni, a pályatestől lezuhant. Három ember életét veszítette, kilenczen súlyosan megsebesültek.

Beszűntetett marhavásár.

Budapest, okt. 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A „Fränkische Courier“ jelentése szerint a nürnbergi marhatelepre elrendelt zárt megszüntették.

Nyilttér. *)

Grünbaum Vilmos

női-ruha-terme
Nagy-Becskereken.

Van szerencsém a tisztelt közönség figyelmét az őszi idényre beérkezett

selymek, kelmék és diszítéseim

dus választékára felhívni.

Műhelyem vezetését elsőrendű bécs erőre bizva, főtörekvésem oda irányuland, becses vevőim bizalmát és megelégedését ezentúl is legújabb divatu, elegáns kivitelű toilették szállítása által, jutányos árak mellett — kiérdemelni.

Készletli raktáromon nagy választékban gallérok, jaquettek, mindennemű szövet és selyembluzok, costumek, matiné, juponok kötények.

Teljes tisztelettel

Grünbaum Vilmos.

672—x.19

*) Az e rovat alatt közöltékhért nem vállal felelősséget

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

H i r d e t é s e k.

4735—1895.

A párdányi főszolgabírótól. 4562. számhoz. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye párdányi járásába kebelezott Jánosföld községben a községi jegyzői állás a f. évi szeptember hó 18-án megválasztott jegyzőnek lemondása folytán ismét megüresedvén, annak betöltésére a pályázat ezennel kiíratik.

Ezen állással következő évi javadalmazás van egybekötve u. m.

- készpénzfizetés 910 frt,
- irodaátalány 50 frt,
- uti atalány 40 frt,

d) szabad lakás a község házában, mely áll 4 szoba, egy téli és egy nyári konyha, 1 éléskamra, 1 pincze, az azok feletti padlásokkal, istálló, ól és félszer az azon levő padlással, továbbá a házi kert és udvar hasznélvezete,

e) a kultusjárndóságok kivétele, beszedése és elszámolása körüli írásbeli teendők végzéseért évi 50 frt, megjegyezettvén, hogy a képviselőtestület folyó évi augusztus hó 17-én 46. számú még nem jogerős határozatával elhatározta, hogy a jövődéli jegyző a fenti 50 frtnyi járulékot ne élveze s a kuitusteendőket a jegyzői fizetés mellett végezze — s végre

f) 2 tehén és 5 drb sertésnek szabad legeltetése.

Felhivatnak tehát mindazon egyének, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 ik évi I. t. cz. 6. § a értelmében kellőleg felszerelt kérvényeiket alólírott hivatalhoz folyó évi október 20-ig okvetlen benyujtsák.

A választás f. évi október hó 22-én d. e. 10 órakor Jánosföld község házában fog megejtetni.

Párdányban 1895. évi szeptember hó 28-án.

Torontálmegye párdányi járási főszolgabírói hivatala.
(772—3.3)

Pályázati hirdetmény.

Dolova községben (Torontálmegye) építendő község ház körül munkálatokra az anyagszállítást beleértve, a képviselőtestület megbízásából ezennel az ajánlati versenytárgyalás folyó hó 21-én d. e. 10 órájára kiíratik.

Az összes munkálatok és anyagok szakköltségvetésileg 31.165 frt 11 kr-ra vannak előirányozva. Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt községi irodánkban megtekinthetők.

Építészeti szakemberek, kik ezen építkezést elvállalni akarják, felhivatnak, miszerint kellően bélyegzett, zárt ajánlataikat, melyekhez bánatpénz gyanánt a kikiáltási árnak 5%-a vagyis 1.558 frt vagy készpénzben vagy óvadékképes papirokban csatolandó, legkésőbb fenti határidőig alólírott község előljáráshoz nyujtsák be. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Dolova, 1895. évi október hó 6-án.

797—9-5

Községi előljárásság.

561. sz. b. v. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a török-becsei tekintetes kir. járásbírótság 3637. polg. 1895. sz. végzése által Adavideki közigazdasági bank részvenytársaság mint végrehajtó javára Boberity Gyurka aracsi lakos ellen 330 frt tőke, ennek 1895. év május hó 1-én napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 59 frt 42 kr. perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírólírag letöltött és 404 frtra becsült 3 ló, 2 koca, lószerszám, gazdasági felszerelvé-

nyekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3637. polg. 1895. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Aracson a község házában leendő eszközésére 1895. évi október hó 28-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. § ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Török-Becsen, 1895. évi október hó 1. napján.

Rankovits István,

(809—1.1)

kir. bir. végrehajtó.

1804. sz. 1895.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Rom-Écska község mint erkölcsi testület tulajdonát képező „nagy kocsma“ üzlethelyiség melléképületeivel 1895. november hó 1-étől számítandó három évi után következő évre a legtöbbet ígérőnek folyó évi október hó 20-án esetleg október hó 23-án mindenkor reggel 8 órakor tartandó szóbeli nyilvános árverés útján bérbeadni fog.

Kikiáltási ár évi 275 frt o. é.

Árverelni kívánók kötelesek a kikiáltási árnak 10% át vagyis 27 frt 50 krnyi összeget mint bánatpénzt az árverést vezető községi megbízottak kezéhez letenni.

Az árverési feltételek az árverést megelőző napokban a hivatalos órák alatt a község jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt R.Écskán, 1895. évi október hó 10-én.

810—1.1)

A községi előljárásság.